

Andorra

Jaume Bartumeu, president Progressistes-SDP

“Salvar l’emergència social i econòmica no es pot fer només des de l’esquerra”

L'excap de Govern defensa un “moviment polític transversal” de cara a les pròximes eleccions per afrontar la crisi que viu el Principat i evitar un país “només per a rics”. Assegura que no vol anar “a una batalla de galls” si després no es tradueix en un “acord polític nacional” i es mostra molt crític amb l’acció governamental de l’Executiu de coalició.

Meritxell Prat
ANDORRA LA VELLA

En la darrera assemblea de Progressistes-SDP van tornar a posar el focus en la situació crítica que viu el país.

És que aquí sembla que segueixen un guió fet per la factoria Disney i tot va bé al millor dels mons. Escoltar alguns discursos o alguns plantejaments cada dimecres se’ns fa una mica costa amunt. La situació econòmica dissortadament no és bona, a la gent cada dia li costa més arribar a final de mes, hi ha empreses que estan patint i davant d’això la transparència ha desaparegut.

Sembla que el Govern farà cas a l’FMI i optarà per endeutar-se una mica més i fer més inversió pública. Com ho veu?

Endeutar-se una mica més per fer més inversió perquè ens ho aconsellen no ens traurà del pou. S’ha de fer un pla d’amortització de l’endeutament públic a 15 anys, començar a amortitzar sobre el capital, i el que no pot ser és endeutar-se per pagar els venciments del deute anterior. Això econòmicament és un suïcidi. Només podem amortitzar si hi ha creixement econòmic i es genera riquesa, la qual cosa permet augmentar els ingressos de l’Estat, per tant, s’ha de revisar el criteri de recaptació tributària.

Més impostos?

No, no estic dient això, estic dient que no es pot gastar alegrement i no reduir la despesa no necessària. Dit altrament, s’ha de gastar millor.

Ha tingut ocasió de veure l’informe de l’FMI?

La veritat és que no, només he llegit el que en vau resumir els mitjans i crec que aquesta gent de l’FMI ja ho afinen, però trobo a faltar adaptació al nostre microclima. Andorra no pot agafar els criteris de Maastricht i dir, estem molt per sota. Som un país petit, no som Espanya ni França, que tenen una solidesa, una indústria, un banc central... tot allò que nosaltres no tenim. No podem agafar la regla per mesurar els grans.

Vostè va ser dels crítics amb l’entrada a l’FMI i els costos que tindria. El ministre Jover va retreure l’altre dia que qui havia estat crític no rectificava. Es va sentir al·ludit?

Em vaig fer un tip de riure perquè és la definició perfecta del *consejos vendo y para mí no tengo*. Com gosa el senyor ministre de Finances demanar als altres que rectifiquin quan ell s’equivoca a cada roda de premsa? Evidentment ell no s’equivoca mai perquè té la ciència infusa.

Són suficients les mesures per millorar el poder adquisitiu?

S’havien de fer, però dissortadament, no n’hi ha prou. Són mesures de tancar forats, incloses en el marc de comunicació cloroform del Govern, que ja està en precampanya. Jo crec que s’hauria de fer un pla amb una visió estratègica de futur de país i d’aquí que nosaltres, des de fa temps, diem que o fem un projecte de país en el qual puguem cabre tots, o aquí anirem a fer un país amb fractura social –que ja és evident– que anirà a dues velocitats i on no tothom podrà viure al seu país. Si el Govern no pot, no sap,

no vol o no aconsegueix tenir el vot del conjunt del Consell, tenim un problema com a país.

Ha trobat a faltar més diàleg? Fins i tot més enllà de l’arc parlamentari, amb actors socioeconòmics.

Exacte. És que aquest diàleg no s’ha de circumscriure mai únicament a les forces polítiques o al Consell General. Pel que sé no estan en sintonia ni amb els representants dels treballadors ni amb el sector empresarial. En un moment que caldria fer pinya sentim declaracions on sectors patronals adverteixen al Govern que no toqui els impostos, que no tingui una actitud intervencionista –que s’hauria d’explicar quina és– i és clar, el que provoca esgarriances és llegir que resulta que un organisme apadrinat, promogut i orquestrat pel Govern en relació amb l’habitatge ens diu que els lloguers menys gravosos per les famílies s’han d’augmentar. Miri, aquí ha saltat algun fusible.

Veient la situació econòmica, social i política caldria avançar les eleccions?

Aquests últims mesos recordo una reunió amb el meu equip on hi havia persones convençudes que el cap de Govern volia avançar les eleccions. Jo penso que no ho havia de fer quan m’ho van dir i no ho ha de fer ara. A més a més, des del punt de vista de tacticisme polític, crec que no en té cap necessitat i no li fa falta.

No?

Més enllà de la tàctica i l’estratègia, seria injustificable que a sis mesos de la votació reglamen-

“

O fem un projecte per cabre-hi tots, o anirem a una fractura i no tothom podrà viure al seu país

No veig que hi hagi una crisi que requereixi llençar el país a una batalla electoral abans d’hora

un desconcert, però no veig que hi hagi una crisi que requereixi llençar el país a una batalla electoral abans d’hora.

El trencament a Liberals tampoc pot contribuir-hi?

El descabellament de tot això no fa bé al sistema polític andorrà. Que els partits es trenquin i es barallin... acabem de seguir unes eleccions a França en què augmenta l’abstenció i en això Andorra hi va al darrere, perquè fa dies que la participació baixa. En aquest escenari de malfiança de la política, de decepció, que un partit, sigui quin sigui, però més si és un amb una tradició important i que ha governat anys el país, s’esquinci, sap greu i preocupa. A partir d’aquí li diré una altra cosa que em preocupa.

Quina?

Jo he estat cap de Govern i he fet canvis de ministres. Ho he fet perquè la Constitució m’ho permetia i entenien que era l’interès

tària del pressupost dissolgués i s’anés a eleccions sense haver deixat un pressupost votat. I el pressupost d’avui crec que està a les beceroles. En tot cas, jo crec que no hi ha cap necessitat. Hi ha una tensió, una angoixa política i

Jaume Bartumeu, president Progressistes-SDP

FACUNDO SANTANA

de l'equip i del país. S'esquinça el partit liberal i lleigeixo que els quatre consellers mantenen el suport al Govern. Quan ho lleigeixo me n'alegro, però també lleigeixo que aquest suport només està garantit si el lloc de la ministra que també ha marxat del partit està garantit. Aquí tenim un problema constitucional, perquè qui nomena i desnomena els ministres no són els consellers generals, ni un grup parlamentari dissident d'un partit que va firmar un pacte de govern. Des de fa 8 o 10 dies estem en un escenari constitucional on el cap de Govern queda condicionat a mantenir un ministre perquè si no li retiraran el suport en les votacions. No ho entenc. Bé, sí, però quelcom s'ha esquinçat.

En la darrera assemblea de la seva formació van agafar l'acord d'obrir converses amb totes les formacions per un pacte transversal. Què plantejaven exactament?

Bàsicament nosaltres veiem aquest escenari complicat, amb una fractura social i en l'horitzó la necessitat d'embranchar-nos amb Europa i tenir un bon acord d'associació. Davant d'això, abocar-nos a unes eleccions amb confrontació tradicional ens sembla que no és fer bona feina. El que començarem a fer és parlar amb les diverses forces polítiques i poder posar el termòmetre de si hi ha voluntat o no de parlar. I a partir d'aquí veurem cap a on ens podem orientar. Farem el que en diuen una volta d'exploració i una vegada feta, veurem on han d'anar les nostres propostes.

No anar sols?

Aixecar la bandera de progressistes i fer un esforç important, especialment econòmicament, per plantejar una candidatura que s'afegeixi a la baralla de galls electoral, la veritat, no en tinc cap ganes. Però si volem intervenir en la defensa de les nostres idees, quan diem

que s'ha de fer una cosa transversal, hem de ser presents en el debat. Com hi serem? No ho sé. Primer vull fer el tomb de pista i després ja ho direm.

La intenció és buscar pactes preelectorals amb llistes conjuntes? O plantejar un escenari postelectoral? No sé si un govern de concentració seria plantejable.

Nosaltres a les comunals ens podríem haver equivocat i trobar-me ara que els companys m'expliquessin que els menystenen. Però no és el cas, a Ordino i a Andorra la Vella hi ha molt bona sintonia. Però una cosa és governar els comuns i l'altra és participar en la governació del país. Nosaltres el que diem és que això està així de malament i fora de micròfon ningú pot dir que això funciona. Per tant, o hi ha voluntat d'encarar la situació o no hi és. Si hi ha voluntat de batalla campal, cadascú ha de buscar aixopluc allà on li sembla

que li cauran menys garrotades i no ens voldríem trobar en aquesta situació.

Realment veu possible renúncies a personalismes o sigles, per exemple?

Ho veig molt difícil, però és que em sabia greu no haver-ho intentat. Tinc una idea de l'escenari, però no vull dir res ara per no condicionar les converses. No ho veig impossible, però ho veig difícil. Per què? El dia del sopar dels pares de la Constitució és la primera vegada que fent un tomb de taula vaig veure que tothom compartia aquesta sensibilitat. Per tant, és impossible? Si en aquell moment, amb les tensions que hi havia, en vam ser capaços... En ens vam sortir perquè la gent es va tancar i es va

“

Jo que tinc fills i que algun dia tindrè nets no vull que Andorra sigui un país només per a rics

Si es pensen que perquè costa diners i costa trobar gent per a les llistes no farem res, s'equivoquen

Jaume Bartumeu està amb voluntat de liderar aquest projecte?

Jo no vull tornar a aixecar la bandera i anar a la batalla de galls. No perquè em faci por, al contrari. Crec que estic més en forma intel·lectual i amb capacitat i coneixement de dossiers ara que quan vaig marxar del Govern. Però anar a fer una batalla per aconseguir presència al Consell General si després això no es tradueix en un acord polític nacional, ja ho he fet. Ja he estat en una comissió de Finances discutint esmenes al pressupost amb consellers generals que no s'han mirat el pressupost i que venen amb la xuleta que els ha fet el ministre de Finances i m'estimo més llegir un llibre. El Jaume Bartumeu personalment? Ja ha estat prou anys a les institucions com a president del grup, com a cap de l'oposició, com a cap de Govern i no en tinc especials ganes. Però d'empènyer el carro i ajudar com vam fer quan es va fer la Constitució, tenim la força i les ganes.

I què farà?

No ho sé, però també li vull deixar clar que no m'hi jugo cap llibertat, i és que si algú es pensa que perquè costa diners i costa trobar persones que vulguin anar a les candidatures no farem res, s'equivoca. Però no em vull trobar amb la situació angoixant d'haver de fer un vot andorrà, és a dir, no votar a favor sinó en contra.

Seria factible una alternativa d'esquerres sumant Progressistes-SDP amb el PS?

Quan hagi fet el circuit li diré, però crec que amb això no n'hi ha prou si volem fer una política transversal. Per salvar l'emergència econòmica i social no es pot fer només des de l'esquerra. Necessitem la complicitat d'una part important dels agents econòmics. Quan des d'aquesta oficina vam preparar l'alternativa vam començar amb el PS treballant moltes hores cada dia, i no era només l'esquerra, perquè vam incorporar altres moviments com el GUPI d'Ordino i gent de Renovació Democràtica, i amb una interlocució molt bona amb les entitats financeres. I tot just vam empatar. Jo crec que Andorra és un país que no està preparat per veure una alternativa, però és que tampoc s'ha preparat. Això no es fa en dos dies. No sé què pensa fer el PS, però si es veuen en situació de ser alternativa sols, s'equivoquen.

dir: o ho fem o no ens en sortirem. Si es va fer aleshores, crec que ara es pot fer.

L'escenari és comparable?

Ara no és la constitució econòmica, és que estem en un escenari d'emergència nacional, econòmica i social i per tant, hi haurà d'haver renúncies. Això pot acabar bastant més malament del que està. Vostè sap que jo soc el pare de la teoria de les dues Andorres, que van a velocitats diferents. Ara ja no cal discutir-ho, és una evidència. I jo que tinc fills i que algun dia deuré tenir nets, no vull que Andorra sigui un país només per a rics. Andorra ha de ser un país on puguem tenir residents passius, que comprin habitatges a preu que per al conjunt de la ciutadania són exorbitats, però hem de tenir espais de vida col·lectiva que permetin viure en societat. I no només no els tenim, sinó que s'està fent tot perquè no hi siguin.